

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bt.I.993/2023/7.
A határozat szintje: törvényességi jogorvoslat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. március 12.
Az ügy tárgya: lopás vétsége

Terhelt(ek): terhelt2 és társa (Terhelt1 II. rendű)

Elsőfok: Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság, 2.B.XIX.1181/2022/9., ítélet, előkészítő ülés, 2023. március 23. (jogerő: 2023. március 23.)

Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: a legfőbb ügyész

Az indítvány iránya: a törvénysértés megállapítása és megváltoztatás

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége miatt terhelt2 és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálvá megállapítja, hogy a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 2.B.XIX.1181/2022/9. számú ítéletének az 1 (egy) év, végrehajtásában 2 (két) év próbaidőre felfüggesztett fogház fokozatú szabadágvesztés kiszabásáról és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról szóló rendelkezése törvénysértő.

Az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárt bíróságot új eljárásra utasítja.

Az eljárás során felmerült 21.000 (huszonegyezer) forint bünygi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2023. március 23. napján megtartott előkészítő ülésen kihirdetett 2.B.XIX.1181/2022/9. számú ítéletében Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki tártstettesként elkövetett lopás vétségében [a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt 1 év fogház fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelről.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletét az ügyész és a terhelt is tudomásul vette, így 2023. március 23. napján jogerőre emelkedett.

[3] **II.** 1. A jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben a legfőbb ügyész BF.872/2023/2. számon a törvényesség érdekében jogorvoslati indítványt terjesztett elő.

[4] Az indítvány indokolása szerint a Budapesti XVIII. és XIX. kerületi Ügyészség B.XIX.2914/2021/12. számú vádiratával Terhelt1 terhelttel szemben tártstettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vádat, egyúttal azt indítványozta, hogy amennyiben a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri és a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság vele szemben 60 nap elzárást szabjon ki. Az előkészítő ülésen az ügyész a mértékes indítványt nem módosította.

[5] Rámutatott arra, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 565. § (2) bekezdése alapján, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz.

[6] Erre figyelemmel a járásbíróság megsértette a Be. 595. § (4) bekezdés b) pontja szerinti súlyosabb büntetés kiszabásának törvényi tilalmát, amikor az ügyészség indítványát figyelmen kívül hagyva a terhelttel szemben – a bűnössége beismerésének elfogadása után hozott ítéletében – 1 év, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szabott ki.

[7] Miután a törvénysértő jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható, a jogorvoslat a törvényesség érdekében eljárás keretében indítványozta, hogy a Kúria a Be. 669. § (1) bekezdése szerint a törvénysértést állapítsa meg, és a Be. 669. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletét akként változtassa meg, hogy Terhelt1 terhelttel szemben 60 nap elzárást szabjon ki.

[8] 2. A jogorvoslati indítványra a terhelt védője észrevételt terjesztett elő, melyben egyetértett azzal, hogy az eljáró bíróság a Be. 595. § (4) bekezdés b) pontja szerinti tilalmát sértette azzal, hogy a terheltet elzárás helyett súlyosabb büntetésre, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte.

[9] Álláspontja szerint a közvetlenség elvénél fogva csak az elsőfokú bíróság győződhetett meg a terhelt bűnösségére irányuló beismerésének őszinteségéről, illetve a

terhelt személyiségében rejlő társadalomra veszélyességről, melyek alapján úgy ítélte meg, hogy még a legenyhébb szabadságelvonnással járó büntetés kiszabása is eltúlzott, ez indokolta, hogy eltért a büntetés nemére és mértékére vonatkozó ügyészi indítványtól.

[10] Erre tekintettel azt indítványozta, hogy a Kúria a törvénysértés megállapítása mellett a sérelmezett határozatot a Be. 669. § (2) bekezdése helyezze hatályon kívül, és az eljárt bíróságot utasítsa új eljárásra.

[11] **III.** A legfőbb ügyész törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslati indítványa alapos.

[12] 1. A legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be a bíróság törvénysértő jogerős ügydöntő határozata és végleges nem ügydöntő végzése ellen, ha a határozatot nem a Kúria hozta, és a törvénysértés perújítás, felülvizsgálat vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás útján nem orvosolható [Be. 667. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-b) pont].

[13] A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 2.B.XIX.1181/2022/9. számú ítélete ügydöntő határozat, melyet az arra jogosultak fellebbezéssel nem támadtak, így jogerőre emelkedett, ellene rendkívüli jogorvoslati indítvány terjeszthető elő.

[14] A legfőbb ügyész indítványa szerint a kerületi bíróság Terhelt1 terhelttel szemben a büntetés nemének és mértékének megállapításakor a Be. 565. § (2) bekezdését sértette meg. E rendelkezés értelmében, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel –, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz.

[15] Megállapítható, hogy az indítványban megjelölt törvénysértés perújítási vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására nem szolgálhat alapul, míg a felülvizsgálati eljárás kapcsán a következők rögzíthetők.

[16] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 648. § b) pontja szerint, a Be. 649. § (2) bekezdésében tételesen meghatározott esetekben eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő.

[17] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéssel hozta meg. E felsorolásban nem szerepel, ha az eljárt bíróság az ítéletében a Be. 565. § (2) bekezdésének megsértésével a vádiratban, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb büntetést szab ki, illetve intézkedést alkalmaz.

[18] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetére (Be. 595. §) biztosítja a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának lehetőségét.

[19] A súlyosítási tilalom az eljárási törvény garanciális rendelkezése, amely a jogorvoslat során kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető, érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen {Kúria Bt.I.46/2020/8., Indokolás [18] bekezdés, BH 2020.64., Indokolás [10] bekezdés, BH 2020.353. Indoklás [18] bekezdés}.

[20] Ugyanakkor a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom alól nincs kivétel a terhelt terhére bejelentett fellebbezés esetén sem. Ebből következően az előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozat elfogadása esetén a kiszabható büntetés, illetve alkalmazható intézkedés

felső határa – a terhelt terhére bejelentett fellebbezés által megnyitott súlyosítás esetén is – a vádiratban, illetve az előkészítő ülésen előterjesztett konkrét ügyészi indítvány.

[21] A kifejtettekre tekintettel a Be. 565. § (2) bekezdésének megsértése nem vonható a kizárólag a jogorvoslati eljárásban érvényesülő súlyosítási tilalom fogalma alá, ezért súlyosabb jogkövetkezményt tartalmazó törvénysértő határozat orvoslására a felülvizsgálat nem vehető igénybe, ezen eljárási szabálysértés kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján van törvényes lehetőség (BH 2020.64.III.).

[22] Így a legfőbb ügyész által bejelentett indítvány alapján a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálásának akadálya nincs, mivel a Be. 667. § (2) bekezdésében foglalt egyik kizáró ok sem áll fenn.

[23] 2. Az iratok szerint jelen ügyben a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Ügyészség a B.XIX.2914/2021/12. számú vádiratában a terhelttel szemben társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vádat. A vádiratban az ügyészség arra tett indítványt, hogy amennyiben a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri és lemond a tárgyaláshoz való jogáról [Be. 422. § (3) bekezdés], őt a bíróság 60 nap elzárásra ítélje.

[24] A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2.B.XIX.1181/2022. számú ügyben 2023. március 23. napján előkészítő ülést tartott, melynek során nem került sor a büntetés kiszabására tett ügyészi indítvány módosítására (9. számú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal).

[25] A terhelt az előkészítő ülésen a bűnösségét beismerte és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, majd a kerületi bíróság a Be. 504. § (3) bekezdése alapján a 2.B.XIX.1181/2022/9. számú végzésével elfogadta a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát.

[26] Ezt követően a Be. 504. § (4)-(6) bekezdései alapján az előkészítő ülésen meghozott ítéletében Terhelt1 terheltet társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont] miatt 1 év fogház fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Az eljárás során újabb ügy egyesítésére és abban a terhelt bűnösségének kimondására nem került sor, tehát a Be. 565. § (3) bekezdése szerinti kivétel nem érvényesült.

[27] Annak megállapítására, hogy mi minősül súlyosabb büntetésnek – eltérő rendelkezés hiányában – a Be. 595. § (4) bekezdésében foglaltak irányadóak. E jogszabályhely b) pontja szerint elzárás, (közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, kiutasítás) helyett szabadságvesztést annak felfüggesztése mellett sem szabható ki.

[28] Mindezek alapján megállapítható, hogy a kerületi bíróság az ítéletében túllépte a büntetés nemére és mértékére tett Be. 502. § (2) bekezdése szerinti ügyészi indítványt, ezzel pedig a megsértette a Be. 565. § (2) bekezdésében meghatározott súlyosabb büntetés kiszabásának tilalmára vonatkozó rendelkezést.

[29] A kifejtettekre tekintettel a Kúria – a Be. 668. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen eljárva – a legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványát alaposnak találta és a Be. 669. § (1) bekezdés első fordulata alapján megállapította, hogy a megtámadott határozatnak az 1 év, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett fogház fokozatú szabadságvesztés kiszabásáról és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról szóló rendelkezése törvénysértő.

[30] A Be. 669. § (2) bekezdése alapján a Kúria a törvénysértés megállapítása esetén a terheltet felmentheti, a kényszergyógykezelését mellőzheti, az eljárást megszüntetheti, enyhébb büntetést szabhat ki, vagy enyhébb intézkedést alkalmazhat, illetve ilyen határozat

meghozatala érdekében a sérelmezett határozatot hatályon kívül helyezheti, és szükség esetén az eljárt bíróságot új eljárásra utasíthatja.

[31] Jelen ügyben a Be. 562. § (1) bekezdése alapján rövidített indokolással írásba foglalt ítélet – miként arra a védő is utalt – nem tartalmazza azon büntetéskiszabási körülményeket, amelyeket a bíróság a joghátrány meghatározásakor figyelembe vett és értékelt. Emellett jelentőséget kell tulajdonítani annak a körülménynek is, hogy a terhelt az elsőfokú ítéletben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetés ismeretében döntött úgy, hogy nem él a fellebbezés lehetőségével, így a tisztességes eljáráshoz való jogból következő jogorvoslati jog sérelmét vetné fel, ha vele szemben a Kúria jelen eljárásban fellebbezéssel nem támadható – tényleges szabadságelvonást kiszabó – határozatot hozna.

[32] IV. Mindezek alapján a Kúria a Be. 669. § (2) bekezdésének zárófordulata szerint azt elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárt bíróságot új eljárásra utasította.

[33] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[34] A Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványra érdemi észrevételt előterjesztő kirendelt védő felkészülési díját a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésére figyelemmel állapította meg.

[35] A jogorvoslati eljárás során a védői díjjal felmerült bűnügyi költséget a Be. 669. § (4) bekezdése alapján az állam viseli.

[36] A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során meghozott ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek. Az ítélet felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulata zárja ki.

Budapest, 2024. március 12.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.993/2023/7. számú végzése 2024. március 12. napján véglegessé vált.

Budapest, 2024. március 12.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.
a tanács elnöke